

Miljøkonsekvensrapport til § 16a, IE-brug

Højvangvej 7
6800 Varde

Slagtekyllingeproduktion i eksisterende stalde og én ny stald

Skema 217391 i Husdyrgodkendelse.dk

3.207 kg N/år 115.000 stipladser

Indsendt den 08. oktober 2020

Stamoplysninger

Ansøger og ejer	<i>Hønseri Tommy Dideriksen Højvangvej 7, 6800 Varde</i>
Husdyrbrugets adresse	<i>Højvangvej 7 6800 Varde</i>
CVR-nummer	<i>27413897</i>
CHR-nummer	<i>47074</i>
Kommune	<i>Varde kommune</i>
Ejendomsnummer	<i>5730113257</i>
Matrikel-nr.	<i>1d – Hodde By, Hodde 1e – Skamstrup By, Øse</i>
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	<i>Der ingen anden husdyrproduktion</i>
Biaktiviteter	<i>Der er ingen biaktiviteter på ejendommen</i>
Ansøgningskema	<i>217391</i>
Konsulent	<i>Søhøjlandets Regnskabskontor Cvr: 27350755 Vibeke H. Conradsen, Cand. Scient. Mobil 5210 7991</i>
Ansøgning indsendt	<i>08. oktober 2020</i>

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Højvangvej 7. Det ansøgte omfatter dyrehold i én ny stald til slagtekyllingeproduktion.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved en udvidelse af produktionen.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Stamoplysninger	2
Forord	3
1. Indledning	6
2. Ikke-teknisk resume	7
2.1 Ikke-teknisk resumé af alternativer til teknologi og foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger ved IE-brugets ophør	8
3. Husdyrbruget og det ansøgte	9
3.1 Indretning og drift af anlægget	9
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde	10
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug	11
3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed	11
3.4.1 Generelle afstandskrav	12
3.5 Ammoniakemission	13
3.5.1 Naturpunkter	13
3.6 Lugtemission	15
3.6.1 Kumulation til naboer	16
3.7 Øvrige emissioner og gener	16
3.7.1 Støj	16
3.7.2 Støv	16
3.7.3 Lys	17
3.7.4 Skadedyr	17
3.7.5 Transporter	17
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer	18
3.8.1 Døde dyr	18
3.8.2 Affald	18
3.8.3 Olie- og kemikalier	18
3.8.4 Energiforbrug	19
3.8.5 Vandforbrug	19
3.9 BAT-Ammoniakemission	19
3.10 Grænseoverskridende virkninger	20
4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne	20
4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter	20
4.2 Begrænsning af ammoniakemission	21
4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur	21

4.4	<i>Lugtgener for omboende</i>	21
4.5	<i>Støjgener</i>	22
4.6	<i>Støvgener</i>	22
4.7	<i>Lyspåvirkninger</i>	22
4.8	<i>Skadedyr</i>	22
4.9	<i>Transporter</i>	23
4.10	<i>Energi</i>	23
4.11	<i>Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen</i>	23
4.12	<i>Påvirkning af jordarealer og jordbund</i>	23
4.13	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	23
4.14	<i>Alternative løsninger</i>	24
4.15	<i>Oplysninger om konsulenten</i>	24
5.	Oplysninger om IE-husdyrbruget	25
5.1	<i>Ophør af IE-husdyrbruget</i>	25
5.2	<i>BAT: Råvarer, energi, vand og management</i>	25
5.2.1	<i>BAT-Energi</i>	25
5.2.2	<i>BAT-Vand</i>	25
5.2.3	<i>Management</i>	25
6.	Konklusion	26

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer etableringen af en ny stald til slagtekyllingeproduktion på Højvangvej 7 nord for eksisterende bygningssæt. I alt bliver produktionsarealet på 6.192 m². I forbindelse med optimering af projektet er en alternativ placering undersøgt, og det er konkluderet, at udnyttelsen af det samlede anlæg udnyttes bedst ved den valgte placering.

Denne rapport er opdelt i seks kapitler, der ses i indholdsfortegnelsen.

2. Ikke-teknisk resume

Nudrift og det ansøgte projekt

Der er i dag en slagtekyllingeproduktion på Højvangvej 7 med en tilladelse til 680.000 producerede slagtekyllinger (35 dage) fordelt i to stalde.

Det ønskes opført en ny stald til konventionelle slagtekyllinger nord for eksisterende stalde på 2.320 m². Der benyttes containere til den faste gødning. Containerne står ikke fast på ejendommen, da gødningen efter hvert hold køres væk. Det samlede produktionsareal bliver på 6.192 m².

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugt

Kravene i lovgivningen om maksimal lugtpåvirkning af naboer, samlet bebyggelse og byer er overholdt.

Landskab

Ejendommen ligger i et landbrugsområde med spredt beplantning og spredt bebyggelse.

Alle ejendommens bygninger ligger tæt samlet ud til Højvangsvej. Den ansøgte stald placeres i nær tilknytning til eksisterende slagtekyllingestalde og vil blive etableret i samme materialevalg og byggestil.

Påvirkning af natur

Samlet er ammoniakudledningen på 3.207,5 kg N-ammoniak, med en merbelastning på 342,2 kg N-ammoniak.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Der anvendes bedste staldsystem til slagtekyllingeproduktionen, som er dybstrøelse og fastgulv. BAT-teknologien, varmeveksler fra Rokkedal, er benyttet til reduktion af ammoniak.

Hvad ansøger vil gøre for at imødegå disse påvirkninger.

Natur

Der er varmeveksler på eksisterende stalde, og der bliver også etableret varmeveksler på den nye stald. Varmeveksler reducerer ammoniakfordampningen med 30 %.

Lugt

Tilsætning af varme i hele produktionsperioden giver en mere tør strøelse. Dette resulterer i en lav lugtbelastning.

Energi

Der anvendes varmeveksler på eksisterende stalde, hvilket også etableres på den nye stald. Dette mindsker energiforbruget betydeligt.

Derudover er der også et fyringsanlæg som varmekilde.

Vandforbrug

Der anvendes vandtryksregulering på alle drikkenipler, dette reducerer vandspildet i staldene.

Landskab

Den nye stald opføres i samme stil og materialer som eksisterende stalde, således ejendommen fremstår som en helhed.

Der er afskærmende beplantning omkring ejendommen i form af læbælter. Ejendommen ligger ud til Højvangsvej, og den nye stald har samme dimensioner som den sidst opførte stald. Den nye stald vil derfor ikke syne skæmmende i landskabet. Ejendommen ligger med åbne marker på alle sider.

2.1 Ikke-teknisk resumé af alternativer til teknologi og foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger ved IE-brugets ophør

Alternativer

Alternativ placering

Placeringen af stalden nord for ejendommens andre staldbygninger er valgt for bl.a. at hele husdyrbruget skal fremstå som én samlet enhed, og for at driftsbygningerne skal have et harmonisk udtryk. Matriklen, som eksisterende stalde ligger på, er også en begrænsende faktor, idet ansøger skal købe et stykke af nabomatriklen for at kunne etablere stalden. Derudover går der en højspændingsledning vest for eksisterende stalde, som sætter en begrænsning for, hvor langt mod vest stalden kan etableres. Der er plads på matriklen til, at stalden ville kunne vende nord/syd. Denne placering giver dog ikke mening i forhold til placeringen af de eksisterende stalde og den driftsmæssige sammenhæng, og hele ejendommen vil syne voldsommere i landskabet.

Teknologi

Der anvendes varmevekslere til reduktion af energiforbrug og ammoniakfordampning. Varmevekslere giver en 30 % reduktion i ammoniakemissionen fra staldene.

Ophør

Ved ophør af produktionen rengøres staldene inkl. gødningsfaciliteter. Fodersiloer tømmes og rengøres. Servicerum rengøres ligeledes.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

3.1 Indretning og drift af anlægget

Den nye stald placeres på den nordlige side af Højvangsvej, nord for eksisterende stald. Der er ca. 13 m mellem eksisterende og ny stald. Der er ca. 105 m til stuehuset. Til hver af de eksisterende stalde (1 og 2) er der hhv. 4 og 5 fodersiloer til pelleteret færdig-foder og korn. Til hver stald er der servicorum (forrum) med mandskabsfaciliteter og foderanlæg. Servicedelen er en integreret del af staldene i den østlige ende, og fodersiloerne er placeret mellem de to eksisterende staldes facader. Til den nye stald etableres der ligeledes et servicorum integreret i staldens østlige ende, og der vil blive etableret 5 fodersiloer som ved stald 2 og på den sydlige facade.

Dybstrøelsen tages ud af staldene ved holdskifte, ca. 8 gange om året. Dybstrøelsen tages ud af de østlige gavle af staldene via en port. Dybstrøelsen læsses direkte i container, som køres væk med det samme. Der forefindes derfor ikke stationære gødningslagre ved kyllingestaldene

Drift af kyllingeproduktion

Produktionen sker i holddrift. Dyrene er daggamle ved indsætning i staldene. Produktionsperioden er ca. 35 dage, svarende til 6 uger. Mellem hvert hold er der en rengøringsperiode på 3-7 dage. Dybstrøelsen fjernes kun ved holdskifte.

Driften kan også omfatte langsomtvoksende konventionel slagtekyllingeproduktion. Her er produktionsperioden 45 dage, svarende til 7-8 uger. Der rengøres 3-7 dage mellem holdskifte, og dybstrøelse fjernes kun ved holdskifte.

Ved hvert holdskifte rengøres staldene, der tildeles strøelse over hele gulvet. Dernæst tilsættes varme, hvorved stalden udtørres og opnår 35 °C varme forud for næste hold kyllinger.

Under den daglige gennemgang af staldene indsamles evt. døde dyr, disse opbevares i plastcontainere indtil afhentning af DAKA.

Foder og vandsystemer kontrolleres for defekter og evt. lækager.

Ventilation

Der benyttes undertryksventilation i eksisterende stalde. Der er afkast i kip og i den vestlige gavl i. Det samme vil være tilfældet med afkastene i den nye stald 3. Det forventes, at den nye stald vil være identisk med eksisterende stald 2. Der vil således være 12 afkast i kip og 6 gavl-ventilatorer.

Nudrift

Der er i dag en slagtekyllingeproduktion på 680.000 kyllinger årligt. Tabel 1 beskriver antal kvm. i nudrift, ansøgt og 8 års drift. I miljøgodkendelsen fra 2014, blev der ansøgt om udvidelse af stald 1 og opførsels af stald 2. Begge stalde ind går i 8 års driften, og med varmeveksling som miljøteknologi, der blev sat ind i 2014.

Tabel 1. Dyretype, staldsystem, produktionsareal og miljøteknologi.

Stald	Dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Produktionsareal (m ²)		
		8-årsdrift 2010	Nudrift Kap. 5	Ansøgt 2019
Stald 1	Slagtekyllingeproduktion, konventionel	1.552	1.552	1.552
Stald 2	Slagtekyllingeproduktion, konventionel	2.320	2.320	2.320
Stald 3	Slagtekyllingeproduktion, konventionel	0	0	2.320
Samlet		3872	3.872	6.192

Der er ingen opbevaringslagre på ejendommen – hverken til fast eller flydende husdyrgødning. Den fremtidige producerede husdyrgødning består af dybstrøelse, der fjernes ved hvert holdskifte, som beskrevet tidligere.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Den ansøgte stald bliver 23,2 x 100 m (indvendige mål) svarende til 2.320 m². Der forventes 0,5 m sokkel inkl. truck-værn i både gavl og sider. Forrummet er integreret i stalden, ligesom i de to eksisterende stalde. Taget på stalden bliver med 15 graders hældning og en kiphøjde på ca. 7,5 m. Stalden bygges i samme farvenuancer og materialer som eksisterende slagtekyllingestalde.

Til stalden opstilles en varmeveksler på siden ind mod den eksisterende slagtekyllingestald. Varmeveksleren placeres på et betonfundament på ca. 3 x 12 m.

Der opstilles 5 fodersiloer ved den nye stald placeret på beton. De er nødvendige for produktionen fordi der skal være flere foderfaser og korn til rådighed. To med en kapacitet på 80 m³ og 3 med en kapacitet på 45 m³ hver. Højde på maks. 18 m.

Terræn

Den nye stald opføres i kote 16,50. Området, hvor stalden bygges er relativt fladt. Det vil derfor ikke være nødvendigt at terrænregulere væsentligt i forbindelse med anlægsarbejdet.

Med den valgte placering er det nødvendigt at købe et stykke af nabomatriklen og sammenmatrikulere med Højvang 7. Jordkøbet/jordfordelingen er sat i gang.

Vurdering

Staldene ligger i forbindelse med eksisterende bygninger på ejendommen. Den valgte placering er begrundet i bl.a. bygningsmassens sammenhæng. Husdyrbruget består i forvejen af to slagtekyllingestalde, driftsbygninger og stuehus. En placering af den nye stald, der ikke går parallelt med de eksisterende bygninger vil ikke være visuelt eller driftsmæssigt fordelagtigt.

Det vurderes, at der er foretaget de nødvendige foranstaltninger til at minimere eventuelle gener fra husdyrbruget.

Gødningsopbevaring og håndtering

Der er ingen faste containere til dybstrøelse på Højvangvej 7. Dybstrøelsen afhentes efter hvert holdskifte og køres direkte til modtagerne. Der opbevares således ingen dybstrøelse på ejendommen.

Vurdering

Håndtering af dybstrøelse indebærer lav risiko for uheld. Eventuelt spild kan enkelopsamles. Læsning sker på fast underlag. Gødningshåndteringen kan ske med et minimum af gener.

Det vurderes, at gødningshåndtering og -opbevaring kan forgå uden at påvirke omgivelserne væsentligt.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Der er ingen produktionsmæssig sammenhæng med andre driftsenheder. Der deles ikke redskaber eller anden teknik med andre husdyrbrug.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed

Stalden opføres på matrikel 1e Skamstrup By, Øse. Stalden kommer til at ligge nord for de eksisterende slagtekyllingestalde.

Placeringen af den ansøgte stald ligger udenfor følgende beskyttelseslinjer:

- Søbeskyttelseslinjer
- Åbeskyttelseslinjer
- Skovbyggelinjer
- Kirkebyggelinjer
- Beskyttede sten- og jorddiger
- Strandbeskyttelse
- Klitfredning
- Fredskov

Landskab

Landskabet lige omkring Højvangvej 7 er fladt. Området er præget af landbrugsdrift og læhegn. Kommuneplan 2017 lægger op til, at der skal være en klar grænse mellem by og land. Det ønskes at landbruget forsat har gode vækst- og udviklingsmuligheder med hensyntagen til natur, miljø, landskab og lokalsamfund. Der er derfor i Kommuneplanen udpeget områder særligt velegnet til landbrug og store husdyrbrug.

Ifølge Kommuneplan 2017 for Varde Kommune ligger Højvangvej 7 indenfor følgende områder:

- Landskabskarakterområde
- Landbrugslandskaber
- Hovedindsatsområde
- Egnede områder til store husdyrbrug
- Særlig værdifulde landbrugsområder

Vurdering

Da området i forvejen er præget af landbrugsdrift, og ejendommen, Højvangvej 7, ligger indenfor områder særligt udpeget til landbrugsdrift, og den ansøgte stald vil blive etableret i tilknytning til eksisterende slagtekyllingestalde og i samme dimension, materiale og farvevalg, vurderes det, at det ansøgte, kan etableres uden at påvirke landskabet negativt.

Placering af den ansøgte stald

Projektområdet er fladt og ligger i kote 16,50. Den ansøgte stald etableres nordfor og parallelt med eksisterende slagtekyllingestald.

Indpasning i landskabet.

Området er præget af husdyrbrug og planteavl, så ansøgte stald vil passe fint ind i landskabet. Højden på staldene bliver ca. 7,5 m og fodersiloerne maks. 18 m.

Beplantning

Det eksisterende læbælte vest for eksisterende slagtekyllingestalde vil blive forlænget mod nord og følge det nye skel. Derved opretholdes afskærmningen af slagtekyllingestaldene.

Vurdering

Den valgte placering giver mulighed for en symmetri i ejendommens bygningsmasse. Placeringen nord for eksisterende slagtekyllingestalde er medvirkende til, at indsynet til ejendommen for forbigående ikke vil virke større, og staldanlæggene vil derfor ikke give anledning til forøgede landskabelige gener. Det vurderes, at den valgte placering tilgodeser de landskabelige værdier i området.

Bygningsmasse

Den ansøgte stald har dimensionerne 23,2 x 100 m (indvendige mål). Taget bliver med 15 graders hældning og en kiphøjde på ca. 7,5 m. Desuden er der ansøgt om opstilling af nødvendige fodersiloer og en varmeveksler.

3.4.1 Generelle afstandskrav

Afstandskravene i husdyrbrugslovens §§ 6 og 8 er beskrevet i nedenstående tabel. Alle kravene er overholdt

Nabo med landbrugspligt - Nabobeboelse (Højvangvej 4)

Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Stald 1	170	- 50 m

Nabo uden landbrugspligt - Nabobeboelse (Højvangvej 5)

Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Stald 2	648	- 50 m

Vandløb - Vandløb og søer over 100 kvm

Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Stald 1	-	- 15 m

Sø - Vandløb og søer over 100 kvm

Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Stald 1	120	- 15 m

Off. vej - Offentlig vej og privat fællesvej

Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Stald 1	23	- 15 m

Stuehus - Beboelse på samme ejendom

Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Stald 1	34	- 15 m

Nordenskov Vandværk - Vandforsyningsanlæg (almen)

Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Stald 1	>3 km	- 25 m

Vandboring, (Borid 113.1740) - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)

Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Stald 1	108	- 25 m

Vurdering

Alle bygninger på Højvangvej 7 overholder afstandskravene med stor margin. Det vurderes, at der ikke vil opstå gener på baggrund af de ovenstående afstande.

3.5 Ammoniakemission

Ammoniak

Som ansøgt situation er 6.192 m² produktionsareal. I nu-drift er angivet 3.872 m² og 8 årsdrift er angivet 3872 m² produktionsareal. I miljøgodkendelsen fra 2014, blev der ansøgt om udvidelse af stald 1 og opførsel af stald 2.

Der er en samlet ammoniakemission på 3.207,5 Kg NH₃-N pr. år. Udvidelsen øger udledningen med 342,2 kg NH₃-N i forhold til nudriften. Der er medregnet emission fra stald og lager.

Der er beregnet belastning på kategori 1,2 og 3 natur.

3.5.1 Naturpunkter

Kategori 1-natur

Der er beregnet belastning til det nærmeste kategori 1 naturområde. Naturpunktet er beliggende lige udenfor Natura 2000 Habitatområdet:

-Natura 2000-område, lokations ID SAC77, Nørholm hede, Nørholm skov og Varde Å øst for Varde.

Naturpunktet "NP 1: kat 1 hede NV" er nærmest ejendommen med en gennemsnitsafstand på ca. 850 m fra emissionscentrum.

Der er der en totaldeposition på 0,2 kg N/ha/år.

Der er kumulation fra to andre husdyrproduktioner, Skamstrupvej 8 og Vesterbækvej 63.

Vurdering

For kategori 1 natur, må der maksimalt være en totaldeposition på 0,7; 0,4 og 0,2 kg N/ha/år ved kumulation med hhv. 0, 1 og mere end 1 husdyrbrug. I dette projekt er det to husdyrbrug der udløser kumulationen. Med en beregnet totaldeposition på 0,2 kg N/ha/år med to husdyrbrug i kumulation, overholder det ansøgte afskæringskriterierne. Det vurderes derfor, at projektet ikke vil have en negativ påvirkning af nærmeste kategori 1 område.

Kategori 2-natur

Der er beregnet belastning på de to nærmeste kategori 2 naturområder.

-NP 2: kat 2 hede N, beliggende 323 m nord for staldene målt fra midten af nærmeste stald. For området er der totaldepositionen 1,0 kg N/ha/år.

-NP 4: kat 2 overdrev SØ, beliggende 2.233 m sydøst for staldene målt fra midten af nærmeste stald. For området er der en totaldeposition 0,0 kg N/ha/år.

Vurdering

Med en beregnet belastning på maksimalt 1,0 kg N/ha/år, er afskæringskriteriet på maksimalt 1,0 kg N/ha/år overholdt. Det vurderes derfor, at det ansøgte kan tillades uden at påvirke naturen negativt.

Kategori 3 natur

Der er beregnet belastning til de nærmeste omkringliggende kategori 3 og § 3 natur. Ud af de 7 naturpunkter der er beregnet til, er der to naturområder, hvor merbelastningen er på over 1,0 kg N/ha/år. Der skal derfor foretages en konkret vurdering af projektets påvirkning af naturområderne.

NP 3: kat 3 mose N. Der er en merbelastning på 0,8 kg N/ha/år.

NP 7: kat 3 mose NØ. Der er en merbelastning på 0,6 kg N/ha/år.

Beskrivelse af NP 3

Området er kategoriseret som en § 3 beskyttet mose. På luftfoto (2019) ses området tilgroet med træer. Går man længere tilbage i tid, ses det, at naturområdet oprindeligt var bar mark (luftfoto 1954). I 1995 er området tilgroet med træer. Mellem 2004 og 2006 er træerne fjernet og 2/3 af området er med lav bevoksning og den sidste 1/3 med middelhøj beplantning. Beplantningen får lov at vokse, og i 2010 er området igen dækket af træer. Der er foretaget en besigtigelse af naturområdet i 2017, hvor det fremgår af besigtigelsesrapporten, at området har en naturtilstand V. Et naturområde i naturtilstand V har en dårlig tilstand. Den er defineret ved:

"Naturområder der viser tegn på alvorlige ændringer i værdierne for de biologiske kvalitetselementer for den pågældende naturtype, og hvori store dele af de relevante biologiske samfund, der normalt karakteriserer den pågældende naturtype under uberørte forhold, ikke forekommer."

NP 3 er i en dårlig tilstand, hvilket naturområdets historik med menneskeskabte aktiviteter også bærer præg af. I besigtigelsesrapporten er der kun fundet én indikatorart for naturtypen.

Beskrivelse af NP 7

Naturområdet er meget lig NP 3. Der er her også tale om et § 3 mose- og kær område. Oprindeligt var området bar mark (luftfoto 1954). Fra 1995 til nyeste luftfoto fra 2019, er naturområdet ¾ træer og 1/3 lysåbne områder.

Der er foretaget en besigtigelse af naturområdet i september 2017. Her er naturtilstanden vurderet, til at være IV, ringe tilstand. Denne er defineret ved:

"Naturområder der viser tegn på alvorlige ændringer i værdierne for de biologiske kvalitetslementer for den pågældende naturtype, og hvori de relevante biologiske samfund afviger væsentligt fra, hvad der normalt gælder for den pågældende naturtype under uberørte forhold."

Der blev fundet 2 indikatorarter ved besigtigelsen.

Området er i miljøgigis karakteriseret som et overdrev.

Beskrivelse af NP 10:

Der er her tale om et § 3 mose- og kærrområde, hvor stort set hele arealet er sprunget i skov. Arealet er kategoriseret som kategori 3 skov "tilgroet lysåbent". Se beskrivelse af NP 7.

NP 10: kat 3 mose NØ. Der er en merbelastning på 0,7 kg N/ha/år.

Vurdering

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kan kravet til merbelastning på kategori 3 natur ikke være mindre end 1,0 kg N/ha/år. De naturpunkter, hvor merbelastningen er på mindre end 1,0 kg/ha/år, vurderes derfor ikke at blive negativt påvirket af det ansøgte projekt. Tilføres naturen mere end 1,0 kg N i merbelastning kræver det en nærmere analyse af naturområdets tålegrænse. Den beregnede merbelastning for §3 arealerne er alle under 1,0 kg N/ha/år. Det vurderes derfor at projektet ikke vil have negativ konsekvenser for arealerne.

3.6 Lugtemission

Påvirkning af lugt er beregnet i husdyrgodkendelse.dk

Nærmeste naboer uden landbrugspligt er Højvangvej 5 og Skamstrupvej 6 og ligger i en afstand af hhv. ca. 700 og 850 m. Beregningerne viser, at afskæringskriteriet for lugt er overholdt.

Nærmeste samlet beboelse er Hulvigvej 5 i landsbyen Hodde og ligger i en afstand af ca. 2,5 km. Beregningerne viser, at afskæringskriteriet for lugt er overholdt.

Nærmeste byzone er Nordenskov By, Øse og ligger i en afstand af ca. 3,2 km. Beregningerne viser, at afskæringskriteriet for lugt er overholdt.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Højvangvej 5	0	NY	352,7	282,2	707	Ja
 Skamstrupvej 6	0	NY	352,7	352,7	868,9	Ja
 Hulvigvej 5	0	NY	691,8	691,8	2516,9	Ja
 Nordenskov By, Øse	0	NY	893,6	849	3210	Ja

Konsekvenszone: 773 m

Figur 2. Samlet resultat af lugtberegningen.

Vurdering

Geneafstandene er overholdt, det vurderes, at der ikke vil opstå væsentlige lugtgener som følge af udvidelsen.

3.6.1 Kumulation til naboer

Der er undersøgt for kumulation i forhold til nærmeste nabo, samlet bebyggelse eller byzone. For nærmeste naboer, Højvangvej 5 og Skamstrupvej 6, er der ingen husdyrbrug indenfor 100 meter af beboelserne. Der er derfor ingen kumulation til nabo.

For samlet bebyggelse er det beboelsen på Kærgårdsvej 31, der udløser denne. Der er ingen husdyrbrug indenfor 300 meter af Hulvigvej 5. Der er derfor ingen kumulation til samlet bebyggelse.

For nærmeste byzone, Nordenskov By, er der ingen husdyrbrug indenfor 300 meter. Der er en økologisk svine- og kødkvægsproduktion på Heagervej 19, ca. 560 meter fra nærmeste punkt til byzonen for Højvangvej 7.

3.7 Øvrige emissioner og gener

3.7.1 Støj

Støj fra produktionen kan fremkomme fra forskellige kilder.

Ventilationen er primært mekanisk ventilation. Den nye stald, stald 3, vil være identisk med eksisterende stald 2. Der bliver således opsat 12 ventilatorer i kip i stald og 6 i den vestlige gavlede. Ventilation benyttes primært i sommerperioden, hvor ventilationsbehovet er størst. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der ventilerer efter CO₂ niveauet i luften. Herved undgås overventilation.

I forbindelse med den nye stald etableres en varmeveksler. Varmevekslere benyttes når ventilationsbehovet er lille, hvorved der opnås en varmegevinst samtidig med der udføres ventilation. Er der stort ventilationsbehov (fjernelse af varme) benyttes varmevekslerne som udgangspunkt ikke.

Støj fra aflæsning og indblæsning af foder.

Øvrige støjkilder er kørsel med landbrugsmaskiner og til- og frakørsel af foder og dyr. Leverance af foder og afhentning af dyr foregår så vidt muligt indenfor normal arbejdstid på hverdage.

Vurdering

Slagtekyllingeproduktion er en produktion uden store støjkilder. Der er betydelig afstand til nabo uden landbrugspligt på mere end 700 m. Til nabo med landbrugspligt er der ca. 170 m. Da den ansøgte stald opføres i modsat retning end naboerne vurderes det, at produktionen ikke vil give anledning til øgede støjgener.

3.7.2 Støv

Støv

Kilder til støv, er støv i ventilationsafkast og støv i forbindelse med aflæsning af foder. Ventilationen udformes så støvet afsættes i nærheden af staldanlægget. Det forventes, at foderforbruget vil stige med ca. 1.139 tons foder/år, og det årlige foderforbrug forventes at blive på ca. 3.040 tons foder/år. Der anvendes støvcyklon på fodersiloerne. Derudover opsamles foderstøv ligeledes i støvposer.

Vurdering

Slagtekyllingeproduktion er en produktion uden store støvkilder. Der er betydelig afstand til nabo uden landbrugspligt på mere end 700 m. Til nabo med landbrugspligt er der ca. 170 m. Da den ansøgte stald opføres i modsat retning end naboerne vurderes det, at produktionen ikke vil give anledning til øgede støvgener.

3.7.3 Lys

Belysningen sikre ordentlige arbejdsforhold for medarbejderne. Der vil blive anvendt LED-lamper for at mindske energiforbruget i den nye stald. Der er installeret lysstyring, så lyset ikke er tændt unødigt. Eksisterende stalde har lamper ved forrummets indgangsparti, samt større lysarmaturer ved portene, som kun anvendes ved ind- og udsætning af dyr. Lamperne udendørs er rettet nedad, således fjernpåvirkningen mindskes. Der vil ligeledes opsættes lamper og lysarmaturer ved den nye stald. Der er ikke yderligere lyspåvirkning fra staldanlæggene, da der ingen vinduer eller andre direkte åbninger er.

Vurdering

Lyskilderne ved staldene er begrænsede. Omfanget af lys er afstemt med produktionsomfanget. Derudover er staldene placeret således, at lyskilderne ikke vender direkte mod nærmeste nabobeboelse mod syd. Det vurderes, at husdyrbruget har taget de nødvendige foranstaltninger, så det ikke giver øgede lyspåvirkning til omgivelserne.

3.7.4 Skadedyr

Skadedyr og fluer bekæmpes efter gældende regler.

Der er aftale med et godkendt skadedyrsfirma vedr. tilsyn med ejendommen. Skadedyrsfirmaet kommer 6 gange om året.

3.7.5 Transporter

Transport til ejendommen sker via Højvangvej, som er eneste tilkørsel til ejendommen. Herfra er der gode trafikale forhold til det overordnede vejsystem.

Foder, indsætning af kyllinger og afhentning, DAKA og medarbejdere benytter den fælles adgangsvej til staldene.

Al transport af husdyrgødning sker med lastbil med ind- og udkørsel på Højvangvej.

Tabel 2. Estimeret antal transporter

Type	Nudrift	Ansøgt	Forskel
Foder (36 tons/læs)	54	86	32
Kyllinger ind/ud (14 t/læs)	100	119	19
Husdyrgødning (36 t/læs)	37	60	23
DAKA	26	26	0
Andet foder (korn)	-	-	-
div.	25	25	0
I alt	242	316	74

Vurdering

Det samlede antal transporter ved produktionsanlægget, både i omfang og i type af transporter er let stigende. Den korte afstand til overordnet vejnet vurderes at minimere generne ved transporten til et minimum.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

3.8.1 Døde dyr

Døde dyr afhentes af DAKA på Højvangvej 7. De døde dyr opbevares i rum med køl på indtil afhentning. Der er ikke uanmeldt afhentning.

Rummet vaskes efter hvert holdskifte.

Vurdering

Containere vil blive rengjort så der ikke vil være nogen gener eller uhygiejniske forhold omkring håndteringen af døde dyr. Det vurderes, at husdyrbruget har taget de nødvendige foranstaltninger for at mindske risici for smitte med sygdomme og forurening.

3.8.2 Affald

Slagtekyllingeproduktion giver generelt anledning til beskedne mængder affald.

1) Affaldsforebyggelse.

Foder leveres i løsvægt, direkte fra lastbil til fodersilo, uden brug af emballage.

Dyrene til indsætning transporteres på lastbil, i plastkasser der genanvendes.

Plastkasser til slagtedyrene genanvendes.

2) Forberedelse med henblik på genbrug.

Ved indsætning af dyrene er medarbejderne opmærksomme på ikke at beskadige transportkasserne således de kan genanvendes

Kasserne til slagtedyrene bliver ligeledes behandlet med omhu, således de kan genanvendes.

3) Genanvendelse.

Se ovenstående

4) Anden nyttiggørelse

5) Bortskaffelse.

Medicin: Der udskrives kun den medicin der skal anvendes til hver behandling. Skulle der opstå en situation med en medicinrest, bliver den afleveret på en kommunal modtagestation eller til dyrlægen.

Husdyrbruget følger Varde Kommunes gældende affaldsregulativ.

Evt. restaffald bliver håndteret ifølge gældende vejledning. Eks. udskiftning af lysstofrør

3.8.3 Olie- og kemikalier

Der er en overjordisk dieseltank i maskinhuset.

3.8.4 Energiforbrug

Der anvendes stokerfyr til opvarmning af eksisterende stalde. Når den nye stald er bygget, vil stokerfyret blive suppleret med et oliefyr. Desuden er/vil alle stalde være forsynet med varmevekslere, som genanvender varme fra ventilationsluften i stalde.

Der bruges strøm til ventilation, lys, foderanlæg og varmeveksler.

Ventilationen er den primære kilde til strømforbrug.

Forebyggende tiltag.

Der anvendes LED alle steder, hvor det muligt.

Der anvendes lavenergi ventilation i størst muligt omfang. Der anvendes EC-motorer i ventilationen da disse er den mest energi-effektive motor.

Staldene er isoleret for at reducere energiforbruget, og varmevekslerne sikre udnyttelse af den producerede varme.

Vurdering

Samlet er tiltagene vurderet tilstrækkelige.

3.8.5 Vandforbrug

Der leveres vand fra Nordenskov Vandværk.

Der anvendes primært vand til drikkevand. Herunder er oplyst det estimerede vandforbrug efter udvidelsen.

Årligt vandforbrug	5.472 m ³
Vask af forrum	25 m ³
Servicerum	25 m ³
Vask af stalde	500 m ³
Samlet	6.022 m ³

Tiltag til minimering af vandforbrug:

Ved at holde en høj sundhedsstatus i besætningen minimeres vandforbruget og vandspild. Det giver en strøelse som er helt tør og let kan fejles ud af stalde. Ved sygdom ændres vandforbruget, derfor overvåges forbruget kontinuerlig.

Der anvendes trykregulatorer på alle drikkenipler tilpasset kyllingernes alder. Dette reducerer vandspildet.

Vurdering

Samlet vurderes forbruget at være passende for produktionsstørrelsen og tiltagene til minimering af vandforbrug ligeledes at være passende.

3.9 BAT-Ammoniakemission

Der er af Miljøstyrelsen fastlagt BAT-krav til konventionel produktion af slagtekyllinger. Denne produktion sker i lukkede stalde, uden adgang til udearealer.

Der er et godkendt virkemiddel til reduktion af ammoniakemission fra kyllingestalde. Varmeveksleren er god med en effekt på 30%. Afprøvningerne er foretaget i traditionelle og dermed lukkede stalde.

Krav til BAT:

I den eksisterende miljøgodkendelse er der stillet vilkår om virkemidler til opfyldelse af BAT-niveauet. Disse virkemidler indgår i nudriften i Husdyrgodkendelse.dk i det omfang, at virkemidlerne er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste eller på anden måde anerkendt. I den eksisterende miljøgodkendelse er der opstillet vilkår om en maksimal samlet ammoniakfordampning på 2.423 kg N.

I den ansøgte produktion er der opsat varmeveksler på hver stald.

Standardemissionen fra konventionelle slagtekyllinger er 0,74 kg N-NH₃/m² (eksisterende stalde).

Standardemissionen fra konventionelle slagtekyllinger er 0,57 kg N-NH₃/m² (nye stalde).

Samlet antal kvm stalde er 6.192 m².

BAT niveauet bliver således:

Stald 1 + 2, eksisterende

0,74 kg N-NH ₃ /m ² x 3.872 m ²	=	2.865 kg N-NH ₃
0,57 kg N-NH ₃ /m ² x 2.320 m ²	=	1.322 kg N-NH ₃
Lager	=	0 kg N-NH ₃
Samlet	=	4.187 kg N-NH₃

Faktisk emission

Den faktiske emission fra anlægget og lagre er 3.207 kg N-NH₃.

Vurdering

Samlet er BAT kravet overholdt.

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter

På grund af bygningernes afdæmpede farver, afstanden fra staldene til Højvangvej og til nærmeste naboer, vurderes det, at den ansøgte udvidelse ikke vil skæmme landskabsoplevelsen, hverken for forbigående eller naboer.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Den anvendte teknologi bevirker, at udledningen af ammoniak ligger under BAT-kravet.

Egenkontrol

Kontrol af teknikker sker via tilsyn og anvendelse af logbog for drift og vedligehold af varmevekslerne. Desuden føres logbog over:

- vandforbrug
- foderforbrug
- dødelighed
- tilvækst

Vurdering

Produktionen har i væsentlig grad taget hensyn til ammoniakudledningen ved brug af teknologi.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

Kategori 1 natur: der er en totalbelastning på 0,2 kg N-NH₃/ha/år.

Kategori 2 natur: der er en totalbelastning på mellem 0,0 og 1,0 kg N-NH₃/ha/år.

For de omkringliggende kategori 3 og § 3 naturområder er der tale om en øget merbelastning på maksimalt 0,8 kg N-NH₃/ha/år.

Vurdering

For kategori 1 natur må der maksimalt være en totaldeposition på 0,4 og 0,2 kg N/ha/år ved kumulation med hhv. 1 og mere end 1 husdyrbrug. I dette projekt er der to husdyrbrug der udløser kumulation. Med en beregnet belastning på 0,2 kg N/ha/år med to husdyrbrug i kumulation overholder det ansøgte afskæringskriterierne.

Med en beregnet totalbelastning på maksimalt 1,0 kg N/ha/år, kan der ikke tillægges negativ effekt af det ansøgte projekt. Det vurderes, at det ansøgte overholder afskæringskriteriet for kategori 2 natur.

For kategori 3 natur, er der ikke en merbelastning på arealerne over 1 kg N/ha/år.

4.4 Lugtgener for omboende

Afskæringskriteriet for geneafstand er overholdt til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone

Vurdering

Genekrav bliver overholdt ved projektet. Derfor forventes det ansøgte projekt ikke at give anledning til gener for omboende.

4.5 Støjgener

Der er få støjkilder i forbindelse med slagtekyllingeproduktionen. Ventilationsanlægget er kilde til mest støj, da det er mest i drift. Transporter og aflæsning af foder giver også støj.

Når varmevekslerne er i brug, erstatter de den almindelige ventilation i forholdet 1:1. Der kan således ikke forventes øget støjbelastning fra varmeveksler i forhold til almindelig ventilation.

I forbindelse med levering af kyllinger til slagteri, kan det forekomme, at leverancen forekommer på forskellige tidspunkter af døgnet.

Vurdering

Det er vores vurdering at et moderne og velvedligeholdt anlæg ikke giver anledning til generende støj. Aflæsning af foder sker mest i dagtimerne og er af begrænset varighed. Afhentning af slagtedyr forekommer relativt få gange årligt. Bedriften tager hensyn i de tilfælde.

4.6 Støvgener

Der kan opstå støvgener ved levering af foder.

Ved transport på ejendommen i sommerhalvåret kan der også opstå støvgener

Tiltag

På fodersiloerne er der monteret en cyklon, således støvgenerne minimeres ved indblæsning af foder. Derudover opsamles foderstøvet ligeledes i støvposer.

I tilfælde af væsentlige støvgener fra transport på ejendommens interne veje, kan hastigheden nedsættes og ved yderligere behov, kan vejene vandes for at binde støvet.

Vurdering

Tiltagene vurderes som tilstrækkelige for at undgå unødige støvgener.

4.7 Lyspåvirkninger

Der er ingen lysplader i tagene på staldene. Der er således ingen fjernpåvirkning med lys inde fra staldene. Der er lys ved porte og døre for at sikre medarbejdernes arbejdsmiljø.

Vurdering

Det vurderes ikke, at lys giver anledning til gener for naboer.

4.8 Skadedyr

Al husdyrproduktion kan tiltrække skadedyr.

For at minimere opformering af rotter er alt foder opbevaret i lukkede siloer. Gødningen fjernes løbende fra stalden for ikke at give mulighed for tilholdssteder i denne. Der er aftale med et godkendt skadedyrsfirma. Aftalen lyder i dag på 6 besøg om året.

Fluer

Kyllinger spiser fluelarver. Der er således ikke fluer i stalden. I gødningen kan der udklækkes fluer, men da kyllingerne har adgang til hele arealet med dybstrøelse, sker det ikke. Da gødningen fjernes i forbindelse med holdskifte, er udklækning ikke mulig.

Vurdering

Tiltagene vurderes som tilstrækkelige til at sikre naboer for gener vedr. skadedyr.

4.9 Transporter

Ved en ændring af produktionen, er der en stigning i transport. Der er en mindre synergieffekt i logistikken. Ved foderleverance og afhentning af kyllinger til slagt, kan den samme lastbil medtage foder og kyllinger fra begge stalde.

Udkørselsforholdene på Højvangvej er udmærkede. Det forventes ikke at give anledning til farlige trafiksituationer.

Vurdering

Transporterne til produktionen vurderes ikke at give anledning til gener udover det som må forventes af den øgede mængde trafik.

4.10 Energi

Der vil i forbindelse med etableringen af den nye stald blive anvendt energivenlige løsninger i byggeriet. Der vil løbende være fokus på energiforbruget. Skulle der ske store udsving, der ikke kan forklares ved almindelige produktionsudsving, vil produktionen blive gennemgået af en energikonsulent med henblik på en gennemgang af mulighederne for energibesparelser.

Vurdering

Det vurderes, at tiltagene er tilstrækkelige til at holde på energiforbruget på et minimum.

4.11 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

Da der udelukkende er fastgødning i stalden, kan gødningsspild meget enkelt opsamles. Derved er risikoen for påvirkning af nærliggende vandressurser begrænset.

Ved brug af vandtryksregulering i drikkeniplerne minimeres vandspildet i stalden. Dette har en betydelig vandbesparelse, og er nødvendig for at opretholde en god dyrevelfærd.

Vurdering

Tiltagene er effektive og vurderes tilstrækkelige til at holde vandforbruget på et minimum.

4.12 Påvirkning af jordarealer og jordbund

I konventionelle slagtekyllingestalde er der tale om lukkede stalde. Der er porte i den ene gavlede, som benyttes til ind- og udsætning af kyllingerne og til udmugning af dybstrøelsen efter hver rotation. Efter hver rotation rengøres staldene med højtryksrensere, og vandet ledes til opsamlingsstank, der er placeret syd for stald 2. Der er ingen gyllekanal eller gylleledning tilsluttet.

Vurdering

Da al gødning holdes inde i staldene indtil udmugning mellem hver rotation, vurderes det at der er en minimal risiko for forurening af næringsstoffer til de omgivende jordarealer. Det vurderes, at stalden kan opføres som ansøgt.

4.13 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

MRSA

MRSA står for Methicillin Resistente Staphylococcus Aureus. På dansk betyder det methicillinresistente stafylokokker.

Stafylokokker er en naturlig del af bakteriefloraen hos ca. 50 % af alle mennesker, og man kan ikke mærke, om man har stafylokokker f.eks. i næsen eller på huden.

Det særlige ved MRSA er, at de er en type stafylokokker, der er resistente over for en række antibiotika, som ellers er standardbehandlingen mod stafylokokker. Blandt andet er de resistente overfor methicillin, der er i slægt med almindeligt penicillin.

Husdyr-MRSA (MRSA CC 398)

Husdyr-MRSA er en særlig type MRSA, som kan smitte fra dyr (hyppigst svin) til mennesker. Den rammer primært mennesker, der arbejder med levende svin. Husdyr-MRSA smitter mere sjældent fra menneske til menneske end andre MRSA-typer, men der er personer, der ikke har været i kontakt med svin, som er blevet smittet med husdyr-MRSA.

Der foreligger ikke undersøgelser som påviser, at høns kan være bærer af MRSA CC 398.

Vurdering

Det vurderes, at slagtekyllinger ikke giver anledning til forøget risiko for påvirkning af naboer med MRSA, idet der kun er fundet MRSA i få besætninger med slagtekyllinger i Danmark.

4.14 Alternative løsninger

Placering

Placeringen af staldene nord for eksisterende stalde er valgt, idet ansøger ønsker at hele husdyrbruget skal fremstå som én enhed. Derudover er matriklens udformning også afgørende for, hvordan den nye stald er mulig at placere. Matriklen hvorpå eksisterende stalde ligger er smal fra syd mod nord. For at ansøgte placering er mulig, er et jordkøb af eller jordbytte med nabomatriklen nødvendig. Dette er sat i gang. Der er derfor ikke overvejet en alternativ placering af den nye stald.

Teknologi

Der anvendes varmeveksler til reduktion af energiforbrug og ammoniakfordampning. Varmevekslere giver en 30 % reduktion i ammoniakemissionen fra staldene.

Staldsystem

Der findes ingen alternative staldsystemer til det valgte.

Vurdering

Den valgte løsning er den mest optimale.

4.15 Oplysninger om konsulenten

Vibeke H. Conradsen

Cand. Scient.

Søhøjlandets Regnskabskontor

Nørreskov Bakken 28

8600 Silkeborg

Gen indsendt i en rettet version d. 13/12-2022

Af

Sirid Marie Kaatmann

Pba i jordbrugsvirksomhed, husdyr

Søhøjlandets Regnskabskontor

Nørreskov Bakken 28

8600 Silkeborg

5. Oplysninger om IE-husdyrbruget

Husdyrbruget er et IE-brug med mere end 40.000 stipladser fjerkræ.

5.1 Ophør af IE-husdyrbruget

Ved ophør af driften vil anlægget blive tømt for dyr og husdyrgødning. Stalde og servicebygninger vil blive vasket, foderopbevaringsanlæg tømt og rengjort.

5.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management

BAT i forhold til ammoniakemission er beskrevet under punkt 3.9 og 4.2

5.2.1 BAT-Energi

Ved brug af EC-motorer er der valgt den mest energibesparende ventilation.

Ved etablering af varmeveksler genanvendes varmen fra ventilationsluften i staldene. Dette er ligeledes energibesparende.

Vurdering

Der er valgt den bedste løsning der findes på nuværende tidspunkt.

5.2.2 BAT-Vand

Trykregulering af vandtryk i drikkenipler mindsker vandspild i stalden.

Vurdering

Der er valgt den bedste løsning der findes på nuværende tidspunkt.

5.2.3 Management

Der udarbejdes en miljøledelse for produktionen.

Medarbejdere sendes løbende på faglig efteruddannelse.

Medarbejdere deltager hvert år i:

- Fjerkrækongressen der vare 2 dage hvor der er faglige indlæg
- ACQP kursuser 2 gange om året med fokus på dyrevelfærd, management

- Andre relevante kursuser

Vurdering

Der er valgt den bedste løsning der findes på nuværende tidspunkt.

6. Konklusion

Ud fra ansøgers beskrivelser af produktionen sammenholdt med beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, skema 217391, er den samlede vurdering, at ansøger har gjort sig de nødvendige tanker om projektet, og derigennem taget de foranstaltninger så projektet ikke indebærer væsentlige virkninger på miljøet.